

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **S. V. M.**, zast. Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem, se sídlem Stodolní 7, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 7. 2024, č. j. OAM-716/ZA-ZA11-HA06-2024, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 4. 10. 2024, č. j. 33 Az 14/2024-23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl žádost žalobce o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Krajský soud v Plzni nadepsaným rozsudkem žalobu zamítl. Shledal, že žalobce uvedl při pohovoru v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany pouze ekonomické důvody pro její podání, aniž by uvedl, že by mu hrozilo pronásledování nebo závažná újma. Pokud žalobce nově v žalobě doplnil, že ve skutečnosti důvodem pro podání žádosti o mezinárodní ochranu byla obava z lichvářů, u nichž se ve Vietnamu zadlužila jeho manželka, spatřoval v tom soud účelový postup, žalobce byl v řízení před žalovaným zastoupen advokátem a mohl a měl uvést veškeré důvody, pro které žádá o mezinárodní ochranu. Soud takto účelově až před soudem přdestřený zcela nový azylový příběh nemůže hodnotit.

[3] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti tomuto rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Upřesnil, že jeho manželka se ve Vietnamu zadlužila u lichvářského věřitele, a v zemi původu jsou tak vystaveni hrozbě odplaty jejich věřitele za nesplacení dluhu. Praktiky jejich věřitele se příčí dobrým mravům a ohrožují život a zdraví stěžovatele. Je vyloučeno, aby stěžovatel vyhledal pomoc u státních orgánů. Tyto skutečnosti odůvodňují udělení doplňkové ochrany nebo humanitárního azylu, neboť stěžovateli hrozí nelidské a ponižující zacházení hraničící s ohrožením života jeho, jeho manželky a dětí. Pokud se krajský soud odmítl těmito obavami zabývat, je to alibismus a přepjatý formalismus.

Navzdory svému zastoupení advokátem a přítomnosti tlumočníka při pohovoru žalobce tvrdí, že nebyl žalovaným dostatečně poučen o tom, že musí uvést všechny důvody, pro které žádá o mezinárodní ochranu. Stěžovatel totiž poučení neporozuměl. Jestliže při pohovoru uvedl, že v zemi původu je těžké získat adekvátní zaměstnání, je třeba to chápat tak, že to zahrnuje i jeho obavy z lichváře v případě nesplacení dluhu a nejedná se o pouhé ekonomické důvody pro setrvání v Česku. Vietnam má potíže s chudobou, stěžovateli se žádné podpory od státu nedostane, a nebude tak splácet dluhy. Stěžovatelem uvedený důvod proto neměl být podřazen pod ekonomické důvody ve smyslu § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, nýbrž měl být posouzen jako možná závažná újma dle § 14a nebo důvod humanitárního azylu dle § 14 téhož zákona.

[4] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že žádost stěžovatele posoudil v souladu se zákonem. Stejně tak rozsudek krajského soudu je dostatečně odůvodněný a věcně správný.

[5] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal podmínky pro řízení o kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[6] Před zahájením meritorního přezkumu věci se však Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[7] Vymezením institutu nepřijatelnosti a výkladem konceptu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[8] V posuzovaném případě Nejvyšší správní soud shledal, že žádná z těchto podmínek nebyla naplněna, a kasační stížnost je proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[9] Nejvyšší správní soud konstatuje, že městský soud se v kasační stížnosti napadeném rozsudku řádně zabýval všemi žalobními body, jedná se o rozhodnutí srozumitelné, opřené

pokračování

o dostatečné odůvodnění, ze kterého je zcela zřejmé, proč soud rozhodl, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

[10] Nejvyšší správní soud se věnoval předně námitce týkající se nesprávné aplikace § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu žalovaným. K tomu lze odkázat na rozsudek NSS ze dne 9. 12. 2003, č. j. 7 Azs 32/2003-60, v němž kasační soud aproboval zamítnutí žádosti § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu v případě žadatele, který „*opakovaně uvedl, že měl ekonomické problémy, proto chtěl do ČR, aby si zde našel práci. Dále výslovně zdůraznil, že udělení pokuty za nenastoupení vojenské služby nepovažuje na rozdíl od špatné ekonomické situace v zemi původu a nemožnosti získat zaměstnání za důvod žádosti o azyl. Ze shora uvedeného je patrné, že hlavním a prakticky jediným relevantním důvodem, pro který stěžovatel žádal o azyl, jsou ekonomické důvody. Tento nikdy neuvedl, že by v zemi svého původu byl pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo měl odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, jak stanoví zákon o azylu v ust. § 12, pokud jde o důvody udělení azylu. Stěžovatelův odkaz na zavádějící a účelově kladené otázky v průběhu pohovoru před správním orgánem proto soud shledává jako nedůvodné a účelové.*“ Tyto závěry lze bezezbytku aplikovat také na nyní posuzovaný případ.

[11] Nejvyšší správní soud ověřil, že stěžovatel byl již v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu zastoupen advokátem. Ve formuláři k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 11. 6. 2024 stěžovatel uvedl, že jeho děti a manželka žijí ve Vietnamu. Žádost odůvodnil tím, že by chtěl žít a pracovat v ČR, rád by zde legálně pracoval, aby mohl finančně podporovat svou rodinu ve Vietnamu. Výslovně potvrdil, že jiné důvody k žádosti nemá. Dne 11. 6. 2024 proběhl pohovor k žádosti o mezinárodní ochranu, v rámci něž byl stěžovateli k dispozici tlumočnický do vietnamštiny. Stěžovatel uvedl, že vlast opustil kvůli tomu, aby mohl v Česku podnikat. Žádost o mezinárodní ochranu podal proto, aby mohl v Česku legálně pracovat. K dotazu, jaká by byla situace, pokud by se vrátil do Vietnamu, sdělil, že pokud by musel, vrátil by se a po dlouhé době by se setkal s dětmi. Raději by ale zůstal v Česku. K opakovanému dotazu, zda uvedl vše, co má být zohledněno v řízení o jeho žádosti o mezinárodní ochranu, toto potvrdil. Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že žalovaný i krajský soud správně usoudili, že stěžovatel uvedl pouze ekonomické důvody žádosti o mezinárodní ochranu a zároveň neuvedl skutečnosti o tom, že mu hrozí pronásledování ve smyslu § 12 či závažná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu.

[12] Pokud stěžovatel poprvé v řízení před soudem uplatnil jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu dluh u lichvářů a údajně brutální a nezákonné praktiky těchto lichvářů, krajský soud správně uzavřel, že tyto okolnosti ani náznakem neuvedl v řízení před žalovaným, aniž by vysvětlil, že by mu v uplatnění takových důvodů cokoli bránilo. Stěžovatel tvrdí, že nebyl poučen, že má uvést veškeré důvody, pro které žádá o mezinárodní ochranu. Tomu však nelze přisvědčit, neboť z protokolu o pohovoru vyplývá, že stěžovatel byl opakovaně dotazován, zda uvedl vše, co má být zohledněno v řízení o jeho žádosti a stěžovatel toto potvrdil.

[13] Stěžovatel též dovozoval, že mu měl být udělen humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu. K otázce udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu a k výkladu v něm obsaženého neurčitého právního pojmu „*případ hodný zvláštního zřetele*“ Nejvyšší správní soud poukazuje například na závěry, které vyslovil v usnesení ze dne 31. 3. 2010, č. j. 6 Azs 55/2009-71. Podle něj lze humanitární azyl udělit „*např. osobám zvláště těžce postiženým nebo nemocným, osobám přicházejícím z oblastí postižených humanitární katastrofou způsobenou lidskými či přírodními faktory.*“ (srov. též rozsudek NSS ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004-72). O žádnou takovou ani obdobnou situaci se však ve stěžovatelově případě zjevně nejedná. Z výše citované judikatury vyplývá, že důvod pro udělení humanitárního azylu nepředstavuje ani to, že by rád zůstal a vydělával v České republice (popř. ani za účelem uhrazení dluhu ve Vietnamu).

[14] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto nepřistoupil k meritornímu přezkumu kasační stížnosti a dle § 104a s. ř. s. ji odmítl pro nepřijatelnost.

[15] Jelikož kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. prosince 2024

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu